

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/1998 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av kyrkolagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 mars 1998 proposition 17/1998 rd med förslag till lag om ändring av kyrkolagen till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Tuula Lybeck, undervisningsministeriet,
- regeringsrådet Päivi Pekkarinen, inrikesministeriet
- regeringsrådet Raija Isotalo och dataadministrationsdirektör Olavi Kõngäs, finansministeriet
- inspektör Erkki Huhta, Kyrkostyrelsen
- lagfarne assessorn Timo Parrukoski, Ortodoxa kyrkostyrelsen i Finland
- direktör Hannu Luntiala, Befolkningsregistercentralen
- mantalsskrivaren Leea Väre, Jyväskylä magistrat
- juristen Outi Raitoaho, Finlands Kommunförbund
- kyrkoherden Seppo Haavisto, Halikko församling

- kyrkoherden Rauno Pietarinen, ortodoxa församlingen i Ilomants, även som representant för Ortodoksisten Pappien Liitto OPL ry
- kyrkosamfundsdirektör Jorma Kuusinen, Frikyrkan i Finland
- ordförande Roy Veistämö, Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry
- biträdande ombudsman Jukka Huttunen, Finlands kyrkas prästförbund rf
- byråsekreterare Tarja Saarinen, Lääninhallinnon ja väestökirjanpidon henkilökuntaliitto LVL ry
- juristen Anna-Maria Numminen, Församlingarnas Tjänste- och Befättningshavares Förbund FTBF rf
- generalsekreterare Väinö Hyvönen, Suomen vapaan kristillisyyden neuvosto SVKN ry.

Justitieministeriet, dataombudsmannen, Riksarkivet, Valtion ammattiliitto VAL ry och Frimurarnas Förbund rf har lämnat skriftliga utlåtanden i frågan. Dessutom har justitieministeriet tillställt utskottet ett utlåtande från Finlands evangelisk-lutherska kyrkas kyrkomöte gällande lagtekniska rättelser i förslaget till kyrkolag.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår vissa ändringar i kyrkolagen för att arrangemangen kring statens och kyrkans folkbokföring skall kunna genomföras. Propositionen

hänger samman med regeringens proposition med förslag till lagstiftning om en reform av folkbokföringen.

Folkbokföringen med sina ajourförda uppgifter baserar sig på statens befolkningsdatasystem, som också den evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet underhåller och använder för sin verksamhet och förvaltning samt de myndighetsuppgifter som särskilt ålagts dem, till exempel informationstjänst och prövning av hinder mot äktenskap. Bestämmelser om dessa åligganden föreslås ingå i befolkningsdatalagen, äktenskapslagen och namnlagen.

Församlingarna skall föra medlemsregister över sina medlemmar i enlighet med den lag om trossamfundens medlemsregister som föreslås i en separat regeringsproposition med förslag till lagstiftning om en reform av folkbokföringen. Medlemsregistret kommer att utgöra en del av

församlingens kyrkböcker. Kyrkböckerna skall enligt förslaget definieras i kyrkolagen, som dessutom får bestämmelser om vissa frågor i anknytning till förändret av kyrkböckerna och församlingens arkiv.

Kyrkostyrelsen bestämmer avgifterna för utdrag ur församlingarnas handlingar.

För att säkra informationsbytet mellan församlingarna läggs till kyrkolagen en bestämmelse om anmälningsskyldighet för präster när de har döpt eller jordfäst en person som hör till någon annan församling.

Lagen avses träda i kraft samtidigt med de övriga lagarna gällande reformen av folkbokföringen, ungefär ett år efter att den har antagits och blivit stadfäst.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Lagförslaget är ett led i reformen av folkbokföringen, ett komplex som består av den nu aktuella propositionen och propositionerna 14 och 16/1998 rd. Förvaltningsutskottet hänvisar till sina betänkanden om dessa propositioner (FvUB 4/1998 rd och FvUB 5/1998 rd).

Kyrkan har enligt 2 kap. 2 § 1 mom. kyrkolagen (1054/1993) ensamrätt att föreslå kyrkolag i allt som rör endast kyrkans egna angelägenheter, även ändrande och upphävande av kyrkolag, påpekar utskottet. Kyrkans förslag framställs av kyrkomötet. Republikens president och riksdagen har till uppgift att pröva och stadfästa kyrkomötets förslag.

I 2 kap. 2 § 2 mom. kyrkolagen fastslås att vid prövning av kyrkomötets förslag, som gäller kyrkolag, kan ett sådant lagstiftningstekniskt fel i förslaget som inte påverkar innehållet rättas. Kyrkomötet skall ge ett utlåtande i ärendet innan rättelsen görs.

Undervisningsministeriet har begärt ett utlåtande av ovan nämnt slag av Finlands evangelisk-lutherska kyrkas kyrkomöte. Utlåtandet, daterat den 8.5.1998, har ministeriet vidarebefordrat till utskottet genom ett brev av den 12 maj

1998. Av kyrkomötets utlåtande framgår att justitieministeriets lagberedningsavdelning vid granskningen av det nu föreliggande förslaget till lag om ändring av kyrkolagen konstaterat att den föreslagna formuleringen "innan denna lag har trätt i kraft" i föreslagna 16 kap. 1 § 3 punkten felaktigt åsyftar kyrkolagens ikraftträdande. Meningen har varit att lagrummet uttryckligen skall referera till tidpunkten när den reviderade folkbokföringen har trätt i kraft. Därför bör punkten korrigeras och ges formuleringen "innan den i 1 punkten nämnda lagen har trätt i kraft". I utlåtandet påpekas också att justitieministeriets laggranskning fäst sig vid vissa andra tekniska detaljer i föreslagna 16 kap. 2 § 1 mom., 24 kap. 5 b § 3 mom. och lagens ikraftträdelsebestämmelse.

Vidare framhålls i utlåtandet att årtalet i ikraftträdelsebestämmelsen, som godkänts av kyrkomötet, har skrivits i formen "... 199." Detta betyder att kyrkolagen måste träda i kraft senast den 31 december 1999. Också om det är högst troligt att lagen träder i kraft senast vid denna tidpunkt, kan det uppstå problem, främst av datateknisk art, med folkbokföringsreformens ikraftträdande, som motiverar en något lång-

sammare tidtabel. Enligt kyrkomötet kunde årtalet när ändringen av kyrkolagen träder i kraft lämpligen lämnas helt öppet, på det sätt som framgår av bilagan till undervisningsministeriets begäran om utlåtande.

Kyrkomötet anför som sitt utlåtande enligt 2 kap. 2 § 2 mom. kyrkolagen att det inte har något att anmärka mot att i förslaget till lag om ändring av kyrkolagen i proposition 17/1998 rd görs de lagstiftningstekniska rättelser som framgår av bilaga 2 till undervisningsministeriets begäran om utredning av den 16 mars 1998 eller motsvarande lagtekniska rättelser som inte påverkar innehållet.

Av de orsaker som framgår av propositionsmotiveringen och med stöd av erhållen utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Utskottet föreslår att lagförslaget godkänns med de lagstiftningstekniska rättelser som avses i kyrkomötets utlåtande.

Förslag till beslut

På grundval av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet vördsamt

att lagförslaget godkänns med följande lydelse:

Lag om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och i enlighet med riksdagens beslut *ändras* i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 3 kap. 2 § 2 mom., rubriken för 16 kap. samt 16 kap. 1 och 2 § samt *fogas* till 16 kap. nya 2 a och 2 b § samt till 24 kap. en ny 5 b § som följer:

3 kap.

2, 2 a och 2 b §
(Som i RP)

Kyrkans administrativa och språkliga indelning

2 §
(Som i RP)

24 kap.

Underställning och ändringssökande

16 kap.

5 b §

Kyrkböckerna och församlingens arkiv

*Rättelse av uppgifter i kyrkböckerna samt
sökande av ändring*

1 §

(1 och 2 mom. som i RP)

Kyrkböckerna

Kyrkböcker utgör

(1 och 2 punkten som i RP)

Beslut av en kyrklig myndighet gällande andra uppgifter i kyrkböckerna än de som avses i 1 och 2 mom. överklagas *på det sätt som bestäms i 3, 6 och 7 §.*

3) de kyrkliga befolkningsregister som har förts innan *den i 1 punkten nämnda lagen* har trätt i kraft och de handlingar som hör till dem.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Denna lag träder i kraft den _____ (utesl.).
(2 mom. som i RP)

Helsingfors den 27 maj 1998

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Kaarina Dromberg /saml
medl. Ulla Juurola /sd
Timo Järvilahti /cent
Reijo Kallio /sd
Toimi Kankaanniemi /fkf
Juha Karpio /saml
Osmo Kurola /saml

Pehr Löw /sv
Hannes Manninen /cent
Jukka Mikkola /sd
Tuija Pohjola /sd
Iivo Polvi /vänst
Veijo Puhjo /vgr
Erkki Pulliainen /gröna
Aulis Ranta-Muotio /cent.